

SAYOH JURNALISTIKASI: YO'NALISHNING XUSUSIYATI VA UNING MUAMMOLARI

Idiyeva Sitora Avaz qizi,

O'zJOKU 2-bosqich magistranti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7854989>

Annotatsiya: Maqolada jurnalistikaning kam o'rganilgan yo'nalishi - sayohat va turizm jurnalistikasining turli jihatlari muhokama qilinadi. Tadqiqot metodologiyasi ommaviy axborot vositalarining missiyasini boshqa mamlakatlar va xalqlar, ularning millatlararo muloqotdagi roli haqidagi bilimlarni ommalashtirishning muhim vositasi sifatida tushunishga asoslanadi. Ushbu yo'nalishning media tizimidagi o'rnini aniqlash va uning tarixini izlashga oid savollarni ko'targan holda, maqolada globallashuvning dolzarb muammolari kontekstida sayohat jurnalistikasining bugungi muammolariga e'tibor qaratilgan. Sayohat jurnalistikasiga "bema'ni" yo'nalish sifatida yondashishning noto'g'riligi ko'rsatilgan. Shu bilan birga, zamonaviy dunyoda sayohat jurnalistikasining integrativ va kommunikativ funksiyasining ahamiyati ortib borayotganiga qaramay, ayni paytda u bozorga yo'naltirilgan yo'nalishga ham aylanmoqda. Bu asosan ob'ektiv sabablarga, shu jumladan iqtisodiy sabablarga, shuningdek, ommaviy axborot vositalarining axborot-ko'ngilochar sohaga o'tish tendentsiyasiga bog'liq. Sifat o'zgarishlari Internet va internet jurnalistikasining tarqalishi ta'sirida ham sodir bo'ldi. Natijada, bu "sayohat" mavzusini yoritishda tahliliylik va chuqurlikning pasayishiga olib keladi. Shu bois sayyohlik jurnalistlarini maxsus va sifatli tayyorlash, sayohat jurnalistikasi nazariyasi va amaliyotini o'rganish masalalari dolzarb hisoblanadi. Bo'lajak sayyohlik jurnalistlari uchun maxsus treninglar hozirda asosan onlayn darslar ko'rinishida taklif etilmoqda, bu esa jiddiy tayyorgarlik darajasini ta'minlamaydi. Moskva davlat universitetining jurnalistika fakultetida sayohat jurnalistikasi kursini o'tkazish tajribasiga asoslanib, maqolada sayohat va turizm bo'yicha yozuvchi jurnalistning vazifalari va malakasi qanday bo'lishi kerakligini shakllantirishga harakat qiladi; sayohat jurnalistikasi nazariyasi va amaliyotiga oid mavjud maxsus adabiyotlar tahlili berilgan.

Kalit so'zlar: Sayohat jurnalistikasi, sayohat, turizm, sayohat inshosi, jurnalistika janrlari, press-tur, sayohat jurnalistikasini o'rganish.

BEACH JOURNALISM: CHARACTERISTICS OF THE DIRECTION AND ITS PROBLEMS

Abstract: The article discusses various aspects of travel and tourism journalism, an understudied field of journalism. The research methodology is based on the understanding of the mission of mass media as an important means of popularizing knowledge about other countries and peoples and their role in international communication. The article focuses on today's problems of travel journalism in the context of current problems of globalization, raising questions about determining the place of this direction in the media system and searching for its history. The fallacy of treating travel journalism as a "nonsensical" direction is shown. At the same time, despite the growing importance of the integrative and communicative function of travel journalism in the modern world, it is also becoming a market-oriented direction. This is mainly due to objective reasons, including economic reasons, as well as the tendency of the mass media to move to the information-entertainment sector. Qualitative changes have also occurred due to the spread of the Internet and Internet journalism. As a result, this leads to a decrease in analysis and depth in the coverage of the "travel" topic. Therefore, the issues of special and high-quality training of travel journalists, studying the theory and practice of travel journalism are urgent. Specific training for aspiring travel journalists is currently offered mostly in the form of online classes, which do not

provide a rigorous level of training. Based on the experience of conducting a travel journalism course at the Faculty of Journalism of Moscow State University, the article tries to formulate what should be the duties and qualifications of a journalist writing on travel and tourism; an analysis of existing special literature on the theory and practice of travel journalism is given.

Keywords: Study travel journalism, travel, tourism, travel essay, journalism genres, press tour, travel journalism.

ПЛЯЖНАЯ ЖУРНАЛИСТИКА: ХАРАКТЕРИСТИКА НАПРАВЛЕНИЯ И ЕГО ПРОБЛЕМЫ

Абстрактный: В статье рассматриваются различные аспекты журналистики путешествий и туризма как малоизученной области журналистики. Методология исследования основана на понимании миссии средств массовой информации как важного средства популяризации знаний о других странах и народах и их роли в международном общении. В статье рассматриваются современные проблемы тревел-журналистики в контексте актуальных проблем глобализации, поднимаются вопросы определения места этого направления в системе СМИ и поиска его истории. Показана ошибочность отношения к тревел-журналистике как к «бессмысленному» направлению. При этом, несмотря на возрастающее значение интегративно-коммуникативной функции тревел-журналистики в современном мире, она становится и рыночно-ориентированным направлением. В основном это связано с объективными причинами, в том числе экономическими, а также с тенденцией перехода средств массовой информации в информационно-развлекательную сферу. Качественные изменения произошли также благодаря распространению Интернета и интернет-журналистики. Как следствие, это приводит к снижению анализа и глубины освещения темы «путешествия». Поэтому актуальны вопросы специальной и качественной подготовки тревел-журналистов, изучения теории и практики тревел-журналистики. Специальное обучение для начинающих журналистов-путешественников в настоящее время предлагается в основном в форме онлайн-классов, которые не обеспечивают строгого уровня подготовки. На основе опыта проведения курса журналистики путешествий на факультете журналистики МГУ в статье делается попытка сформулировать, какими должны быть обязанности и квалификация журналиста, пишущего о путешествиях и туризме; дан анализ существующей специальной литературы по теории и практике тревел-журналистики.

Ключевые слова: Изучайте тревел-журналистику, путешествия, туризм, тревел-эссе, жанры журналистики, пресс-тур, тревел-журналистику.

KIRISH

Mashhur afrikalik tadqiqotchi Devid Livingston shunday ta'kidlagan edi: "Uni tasvirlashdan ko'ra sayohat qilish osonroq" [1:7]. Bu so'zlarni ommaviy axborot vositalaridagi butun tendentsiya - sayohat jurnalistikasi bilan bog'lash mumkin.

Bu o'z vazifalari va maqsadlari nuqtai nazaridan ham, qat'iy mahorat va tayyorgarlikni talab qilmaydigan sayohat jurnalisti ishining tabiati nuqtai nazaridan ham bema'ni, "oson" yo'nalish degan keng tarqalgan fikrga qaramay - bu emas. Ommaviy ongda ekzotik mamlakatlarga sayohat qilib, plyajda palma daraxtlari ostida dam oladigan, keyin esa pul oladigan shaxs sifatida shakllangan sayohat jurnalisti qiyofasi printsiptial jihatdan to'g'ri emas.

Shu bilan birga, ushbu yo'nalish nazariyasi juda yomon ishlab chiqilgan va asosiy fikrlardan boshlab o'z tushunchasini talab qiladi.

Terminologiya masalalari

Savol: Sayohat jurnalistikasi nima? - bekorchilikdan yiroq: terminologiyaning nozik tomonlari ortida sof konseptual muammolardan ham muhimroq muammolar yashiringan. Va faqat javob berish orqali siz uning o'ziga xos xususiyatlari va o'ziga xos muammolariga e'tibor qaratishingiz mumkin. "Sayohat jurnalistikasi" tushunchasining mavjud ta'riflari, umuman olganda, ushbu yo'nalishning mohiyatini to'g'ri belgilab bergan bo'lsa-da, ancha noaniq va aniqlik kiritishni talab qiladi. Vikipediya, masalan, quyidagi ta'rifni taklif qiladi: "Sayohat jurnalistikasi (inglizcha sayohat jurnalistikasidan - "sayohat jurnalistikasi") ommaviy axborot vositalarining maxsus yo'nalishi bo'lib, sayohat (inglizcha sayohatdan) kontekstida ma'lumot berishga qaratilgan. geografiya, tarix, madaniyat, turizm va boshqalar kabi mavzularni rivojlantirish¹.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

Sankt-Peterburg davlat universiteti jurnalistika fakulteti aspiranti I. V. Pokazanieva "sayohat jurnalistikasi" kontseptsiyasining xuddi shunday umumiy talqiniga amal qilib, unda "yumshoq jurnalistikaning (ko'ngilochar, bo'sh vaqt jurnalistikasi - N. K.) alohida yo'nalishini ko'radi. Ommaviy iste'molchiga sayohat haqida ma'lumot beradigan, tarix, geografiya, madaniyat, san'at, turizm, axloq, falsafa va boshqa mavzularga to'xtalib o'tadi" [2].

Tabiiyki, savol tug'ilishi mumkin: nima uchun biz chet el so'zini ishlatamiz - "sayohat"? Axir, siz ushbu yo'nalishni "sayohat va turizm jurnalistikasi" deb atashingiz mumkin (bu, aytmoqchi, Moskva davlat universitetining jurnalistika fakultetida to'qqiz yil davomida o'qitiladigan maxsus kursning nomi edi).

Ammo, birinchidan, sayohat haqida yozadigan mutaxassislar jamoasida ingliz "sayohat jurnalistikasi" yoki oddiygina "sayohat" so'zining hosilasi allaqachon shakllangan. Bundan tashqari, bu atama shu qadar mustahkam ildiz otganki, u hatto muhokama qilinmoqda: rus tilida yozishning to'g'ri usuli - "sayohat" yoki "sayohat" [3]. Ikkinchidan, ingliz tilidan olingan atama shunchaki qisqaroq. Va nihoyat, Rossiyada, zamonaviy emas, balki 19-asrda, bu yo'nalish allaqachon muvaffaqiyatli rivojlanayotgan paytda, uning asl atamasi paydo bo'lmagan ("sayohat insholari", "sayohat eslatmalari" mavjud edi. Hozirda biz ishlatadigan inglizcha "sayohatnoma").

Shu bilan birga, "sayohat" tushunchasining o'zi ham aniqlanishi kerak, chunki u juda keng va nafaqat jurnalistikani, balki sayohat tavsifi bilan bog'liq har qanday adabiy asarni ham qamrab oladi. Ushbu atamaning haqiqiy ma'nosi haqidagi savol ingliz tilida so'zlashadigan muhitda ham ko'tariladi. Masalan, "sayohat" sohasi bilan bog'liq terminologiya muammosini Fransiyaning Versal-Sent-Kventin-an-Yvelin universiteti professori Yan Borm batafsil ko'rib chiqadi [4].

Gap shundaki, ingliz tilida sayohat jurnalistikasi (sayohat jurnalistikasi) tushunchasidan tashqari sayohat yozuvi (sayohat mavzusiga bag'ishlangan har qanday adabiy va publitsistik asar) tushunchasi ham mavjud bo'lib, undan sayohatchi yozuvchi hosilasi, ya'ni sayohat haqida yozadigan odam. Bu erda yozuvchi so'zi chalg'itmasligi kerak - bu yozuvchi (ya'ni fantastika yozuvchisi) deb tarjima qilinishi shart emas, bu odatda "yozuvchi odam". Shunday qilib, sayohat yozuvi kontseptsiyasi sayohat jurnalistiga qaraganda kengroqdir (va ikkinchisini ham o'z ichiga oladi), xuddi sayohat yozuvchisi sayohat jurnalistiga qaraganda kengroqdir. Va bu atamalarni bir-biriga qarama-qarshi qo'yish qiyin.

Ammo Pokazaniyeva "sayohatchi yozuvchi..." atamasi jurnalistikadan ko'ra ko'proq adabiyotga tegishli, deb hisoblaydi va shunday yozadi: "Sayohat jurnalisti shug'ullanadi. adabiyot emas, axborot jurnalistikasi va sayohatchi jurnalist ham televideniya, ham bosma nashrlarda

¹ Qarang.: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Трэвел-журналистика>.

ishlashi mumkin. Bu atamalar (aftidan, ular "sayohat jurnalisti" va "sayohatchi yozuvchi" degan ma'noni anglatadi – N.K.) bir-birining o'rnida ishlatiladi, bu esa nazariy jihatdan u axloqiy me'yorlarga ega bo'lgan va mavjud bo'lgan jurnalistika yo'nalishi sifatida sayohat jurnalistikasini tashkil etuvchi narsani farqlash muammolariga olib keladi. ba'zi qonunlar va ularni fantastika deb ta'riflash mumkin" [2].

Biroq, "sayohatchi-yozuvchi" atamasining o'zi, uning tashuvchisi avtomatik ravishda badiiy adabiyot sohasiga qo'shilishi kerakligini anglatmaydi. Bundan tashqari, ko'pincha sayohatchi jurnalistlar va sayohatchilar ("yozuvchilar" ma'nosida - sayohat kitoblari mualliflari) bir xil odamlardir. Ularning ko'pgina kitoblari publisistik esse va reportajlar asosida yaratilgan. Misol tariqasida, ingliz Ian Flemingning (Jeyms Bond obrazining yaratuvchisi sifatida mashhur bo'lgan) "Sunday Times"da chop etilgan insholari to'plami bo'lgan "Ajoyib shaharlar" kitobini eslashimiz mumkin [5]. Va yirik nashrlar mashhur yozuvchilar va publitsistlarni sayohat insholarini yozishga jalb qilganda, bunday amaliyot juda keng tarqalgan.

Badiiy adabiyot va publitsistika o'rtasidagi ajratuvchi chegara atamashunoslik tekisligida yo'q – biz u yoki bu asar muallifi deb ataymiz. Gap hatto "axloqiy me'yorlar"da ham emas, balki badiiy adabiyot badiiy adabiyotga yo'l qo'yishi va nazarda tutayotganida, jurnalistika esa har doim faktlarga qat'iy rioya qilishni anglatadi [6:5]: aynan faktlar yordamida jurnalistlar turli voqelik modelini yaratadilar.

Shunday qilib, jurnalistika va fantastika o'rtasidagi farq - shakl va qiziqarli syujetning barcha mumkin bo'lgan nafisligi bilan - jurnalistika "his-tuyg'ularni istisno qiladi va faktlarni fikrlardan ajratadi" [7:177].

TADQIQOT NATIJALARI

Ko'plab sayohat kitoblarining mashhur amerikalik muallifi Pol Teru ta'kidlaganidek, "sayohat ta'riflari va fantastika o'rtasidagi farq - ko'z ko'rgan narsani aniqlash va tasavvur o'ziga imkon beradigan narsalarni ochish o'rtasidagi farqdir" [8:14].

Janr xususiyatlari va tematik xilma-xilligi

Pokazaneva bilan bahsga kirishish kerak, chunki u shunday deb hisoblaydi: "sayohat insholari ancha cheklangan sharoitlarda yaratilishi mumkin: janr mualliflarga fantastik elementlarni kiritish va badiiy texnikadan foydalanish imkonini beradi. Hatto sayohatning o'zish ham material yaratish mumkin - muallif boshqa odamlarning fotosuratlaridan foydalangan holda, o'quvchining ko'ngil ochishi uchun badiiy hikoyalar yaratadi, materialni qo'llanmalar faktlari bilan mustahkamlaydi" [2].

Ha, publitsistikaning shakli jihatidan ancha murakkab janrlari, masalan, insho (kundalik yoki taqriz bilan solishtirganda) badiiy adabiyotga yaqin – ular murakkabroq tarkibga ega bo'lishi mumkin, to'g'ridan-to'g'ri nutq va dialoglar mavjud bo'lishi mumkin. , odamlarning xarakterini ochish, hatto syujet chizig'ini qurish mumkin. Shu bilan birga, ular fantastika yoki faktlarni buzishni anglatmaydi va "badiiy usullardan foydalanish" jurnalistik ijod tamoyillariga zid kelmaydi. Yana bir narsa shundaki, shakl jihatdan murakkabroq matnlarni yaratish uchun zarur materialni to'plash uchun hamma ham mahorat, qobiliyat yoki imkoniyatga ega emas va ularni "juda cheklangan sharoitlarda" yozish qiyin.

Sayohatsiz material tayyorlashga kelsak, bugungi kunda bunga "yozuvchilar" emas (garchi o'z ona shahrini tark etmagan odamlar tomonidan yaratilgan bir qancha taniqli asarlar mavjud bo'lsa-da): ko'plab "jurnalistlar". " tahririyatlarida ma'lumotnomalar va internetdagi faktlar asosida "sayohat" mavzusidagi materiallar yaratiladi. Va bu shunchaki uydirma shakllarga

"moyil" nashrlar uchun emas, balki o'zini jiddiy ko'rsatmaydigan ommaviy reklama jurnallari uchun odatiy holdir.

Umuman olganda, to'g'ridan-to'g'ri "sayohat jurnalistikasi" tushunchasining ta'rifiga qaytadigan bo'lsak, professor Yan Bormning fikriga qo'shilmaslik mumkin emas, uning fikricha, asosiy mavzusi sayohat bo'lgan juda ko'p turli xil matnlar yo'nalishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin. "sayohat" [4:13].

Shunday qilib, sayohat jurnalistikasi ko'p mavzuli va ko'p janrli, murakkab yo'nalish bo'lib, u alohida ko'rib chiqish, tavsiflash, tahlil qilish predmetiga, ya'ni sayohat va turizmga oid ma'lumotlarga tayanadi va natijada auditoriyani qiziqtiradi. bu mavzuda. Binobarin, sayohat jurnalistikasini tarix, geografiya, san'at, gastronomiya, etnografiya va boshqalarni o'z ichiga olgan keng ixtisoslik sifatida ko'rish mumkin. Masalan, "sayohat" ichida allaqachon ichimliklar va oshxonaga bag'ishlangan butun bir alohida "gastronomik" bo'lim paydo bo'lgan. dunyoning turli mamlakatlari va xalqlari.

Sayyohlik jurnalistikasining vazifalari doirasi ham shunchalik keng - ta'limdan tortib tijoratgacha, tahlildan tortib ko'ngilochargacha.

"Sayohat" deb tasniflangan ba'zi nashrlar ikkinchi darajali manbalardan yozilgan bo'lsa-da, men haqiqiy sayohat jurnalistikasini asosan shaxsiy taassurotlarga asoslangan ta'lim va ko'ngilochar mamlakatshunoslik sifatida tavsiflagan bo'lardim. Ya'ni, "sayohat" sayohat yozuvlari va mashhur mamlakatshunoslik gibriddir, tarix, geografiya, etnografiya, madaniyat, gastronomiya haqidagi qiziqarli shakldagi hikoya; bundan tashqari, "muallifning mavjudligi" nafaqat insho yoki kundalikda, balki birinchi qo'l ma'lumoti har doim afzalroq bo'lgan sharh yoki tavsiyanomada ham zarur.

Sayohat jurnalistikasi o'zining o'ziga xosligi va "sintetikligi" tufayli turli janrlarni shakllantiruvchi shakllarga ega bo'lishi mumkin. Bu sayohat inshosi, sayohat eslatmalari va kundalik, sayohat inshosining bir turi sifatida u ham hisobot, ham sharh, ham tavsiya (sayohat jurnalistikasi, tahliliy material, asosiy mazmuni foydalidir) ma'lumot).

Shu bilan birga, ko'plab sayohat materiallarining o'zi janr jihatidan sintetik asarlarni ifodalaydi - intervyu elementlari bilan insho, tahliliy kundalik yozuvlari va boshqalar.

Bugungi kunda ommaviy axborot vositalarida turli janrlar, turlar va shakllarning o'lishi, tug'ilishi va birlashishi jarayonlari sodir bo'layotgan bir paytda, alohida jurnalistik materiallarni janr bo'yicha ajratib ko'rsatish allaqachon qiyin. Zamonaviy sayyohlik jurnalistikasi esa bunday tendentsiyaning yorqin namunasidir - umuman olganda, u janrlar gibriddir va turli shakllar o'rtasida aniq chegara chizish mumkin emas [9:8]. Masalan, televideniya zamonaviy sayohat dasturlari hujjatli film, ma'rifiy dastur, qiziqarli tok-shou, realiti-shou, serial va reklama roliklarining elementlarini birlashtiradi [2].

Yo'nalish tarixi - nima uchun uni bilishingiz kerak?

Yo'nalish sifatida "sayohat" - kombinatsiyalangan sayohat yozuvlari shaklida amaliy ma'lumotlar, mintaqaviy tadqiqotlar va hatto badiiy adabiyot bilan juda uzoq vaqt oldin paydo bo'lgan. Sayohat publitsistikasining ajdodini sayohat inshosi - eng qadimgi janrlardan biri deb hisoblash mumkin, u muallifning sayohati davomida sodir bo'lgan har qanday voqea, uchrashuvlarni tasvirlashga asoslangan. Ayrimlar Gomerning "Odissey" asarini sayohatnoma deb biladi.

Sayohat yozuvlari janrining shakllanishini kuzatib, Marko Poloning eslatmalarini ham eslash mumkin va bizda turli xil "sayohatlar", birinchi navbatda, Afanasy Nikitinning "Uch

dengizdan nariga sayohat". 18-19-asrlar sayohatchilarining ko'plab kundaliklari va eslatmalari, xuddi o'sha Devid Livingston janrga katta hayotga yo'l ochdi.

MUHOKAMA

Lekin mustaqil yo'nalish sifatida sayohat insho janri ommaviy sayohat, zavqlanish uchun sayohat, ya'ni zamonaviy til bilan aytganda turizm davrining kelishi bilan vujudga kelgan. Bu 19-asrning boshi bo'lib, ingliz, frantsuz va nemis mualliflarining Italiya, Yaqin Sharq va Misr haqidagi ko'plab eslatmalari paydo bo'ladi.

Sayohatchi-turistlarning eslatmalari professional yozuvchilar tomonidan qabul qilinganda haqiqiy sayohat inshosiga aylandi. Qolaversa, ular unga nafaqat badiiy shaklni, balki muallif nuqtai nazarining o'ziga xos mazmunligini, o'tkirligini ham kiritdilar.

Turkiston ham bu hodisadan chetda qolmadi. Bunday birinchi asarlardan biri Muqumiyning "Sayohatnoma" asaridir. Undan so'ng A.Fitrat "Hind sayyohi safarnomasi", Oybekning Pokiston safari sayohatnomasi bunga misol bo'ladi. Asarlarning umumiy ijtimoiy-siyosiy yo'nalishiga qaramay, kitobning bir qator boblari sayohatga oid eslatmalar – qiziq va ba'zan noyob ma'lumotlarga ega.

Sovet davrida sayohat jurnali sof shaklda Rossiyada kamdan-kam uchraydi. Bunga ichki jurnalistika va jurnalistikani mafkuralashtirish, xorijiy davlatlar haqidagi ma'lumotlarni filtrlash (neytral, hatto undan ham ijobiyroq) sabab bo'ldi. Hatto SSSR hududi bo'ylab sayohatlar haqidagi insholarning aksariyati kamdan-kam hollarda aniq sayohat mavzularini qamrab olgan (eng yaxshisi, bu tabiat haqidagi hikoyalar edi). To'g'ri, o'lkashunoslik kabi yo'nalish juda keng rivojlandi. Kapitalistik mamlakatlar haqidagi nashrlarda "chiriyotgan" tizimni tanqid qilish shart bo'lgan (va hukmronlik qilgan) bo'lishi kerak. Shu sababli, sovet mualliflari "uchinchi dunyo" mamlakatlari haqida gapiradigan mafkura va targ'ibotning minimal mavjudligi bilan haqiqiy sayohat eslatmalarini yaratishi mumkin edi. Bunday muvaffaqiyatli, ammo, afsuski, sovet sayohat jurnalistikasining noyob namunalari mahalliy xalqaro jurnalistlar Oleg Ignatiev (Braziliya haqida) va Sergey Kulik (Afrika haqida), yozuvchi Vera Shaposhnikova (Afrika haqida) kitoblari bo'lishi mumkin. Lekin u mustaqil yo'nalishga aylanib ulgurmadi, unda ishlayotgan jurnalistlar ixtisoslashgan.

Davriy matbuotga kelsak, SSSRda faqat bitta sayohat jurnali mavjud edi - "Dunyo bo'ylab", nashrlar yuqorida aytib o'tilgan tendentsiyalarni aks ettirgan. Shunday qilib, mamlakatimizda sayohat jurnalistikasi 1990-yillarning boshlariga qadar mustaqil yo'nalish sifatida amalda mavjud emas edi.

Chegaralar ochilgach, ommaviy tashqi turizm rivojlana boshladi, ichki turizm yangi shakllar oldi. Sayohat jurnalistikasi alohida yo'nalishda shakllandi, ko'plab jurnalistlarning ixtisoslashuv predmetiga aylandi, ommaviy axborot vositalarida ham "qog'oz", ham elektron shaklda o'z segmenti paydo bo'ldi va mustahkamlandi.

XULOSA

Bu yo'nalishda faoliyat yuritayotgan insonlar uchun sayohat jurnalistikasi tarixini ko'rib chiqish nafaqat kognitiv, balki amaliy nuqtai nazardan ham muhimdir. O'tmish haqida ma'lumot olishingiz, bugungi kun bilan taqqoslashingiz mumkin - biror narsa bilan bahslashishingiz, biror narsaga rozi bo'lishingiz mumkin - o'z materialingizni yozishda ular ba'zi mavzularni ham taklif qilishlari mumkin. Sayohat jurnalistikasida hatto "izda" deb atash mumkin bo'lgan juda mashhur idiosinkratik sub-janr ham mavjud.

O'zbek jurnalistikasida "sayohat jurnalistikasi".

O'zbekistonda ham sayohat jurnalistikasi mavzusi nisbatan yangi yo'nalish sifatida paydo bo'ldi. Mustaqillikning dastlabki yillarida diplomatik munosabatlarning yo'lga qo'yilishi va yosh davlat bo'lganligi sabab asosiy bu boradagi kontent "Dunyo AA" tomonidan berib borilgan. Keyinchalik bu borada alohida OAV va bloglar turli ijtimoiy tarmoq platformalarida paydo bo'la boshladi. Jumladan, "Dunyo bo'ylab" telekanali, Nozim Safari blogi bunga misol bo'la oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Ливингстон Д. Путешествия и исследования в Южной Африке с 1840 по 1855 г / Давид Ливингстон. — М. : Географгиз, 1955. — 392 с.
2. Показаньева И. В. Проблемное поле трэвел-журналистики как явления современного медиaprостранства [Электронный ресурс] / И. В. Показаньева // Mediascope. — 2013. — № 3. — Режим доступа: <http://www.mediascope.ru/node/1385>.
3. Редькина Т. Ю. Этические и культурно-речевые нормы в трэвел-медиа-тексте [Электронный ресурс] / Т. Ю. Редькина // Экология языка и коммуникативная практика. — 2014. — № 1. — С. 150-160. — Режим доступа: http://ecoling.sfu-kras.ru/wp-content/uploads/2014/04/Redkina-T_Y.pdf.
4. Borm J. Defining Travel: On the travel book, travel writing and terminology / Jan Borm // Perspectives on Travel Writing / ed. by Glenn Hooper, Tim Youngs. — Aldershot : Ashgate, 2004. — P. 13-26.
5. Fleming I. Thrilling Cities / Ian Fleming. — London : Vintage Books, 2009. — 276 p.
6. Поелуева Л. А. Факт в публицистике : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.01.10 / Л. А. Поелуева. — М., 1988. — 194 с.
7. Дэннис Э. Беседы о масс-медиа / Э. Дэннис, Дж. Мэррилл. — М. : Вагриус, 1997. — 384 с.
8. Theroux P. Tao of Travel / Paul Theroux. — Boston ; New York : Mariner Books, 2012. — 292 p.